

Årsrapport 2011
Kultursamordning Rosengård
c/o

Drömmarnas Hus

Varför?

Kultur betyder odla på latin. Voltaire sade redan på 1700-talet att vi måste odla vår trädgård. Barnen i Rosengård är vår trädgård och de behöver näring. Att se till att alla barn har tillgång till kultur är avgörande för växandet och en demokratifråga. I barnkonventionen står det att alla har rätt till en bra uppväxt och där är kulturen en viktig faktor. Skolan och förskolan är den arena där vi möter alla barn och därför är arbetet med kultursamordningen så viktigt. Vi ska se till att kvalitativ kultur når alla barn och vi ska också arbeta med att kulturen blir en naturlig del i skolan och förskolornas dagliga arbete. Kulturen är en resurs som på rätt sätt stärker lärandet och kan ge unika, rika upplevelser.

Kulturombuden - våra viktiga vänner

I stadsdelen finns det 26 kulturombud från förskolorna och 14 från skolorna Kolla med Christina!! Kulturombuden är kultursamordnarens länk ut till skolorna och de som bär erfarenheter av hur det ser ut och de som arbetar aktivt med det kulturutbud som fördelas från centralt håll via KBU och Kulturproceduren. Det är ombuden som gör att det blir verklighet av kulturen på skolorna och förskolorna och det är helt avgörande att de har tillräckligt med tid att läsa mail och fördela platser till sina skolor och förskolor. De är också de som vi samarbetar med när det gäller att initiera nya projekt, fortbilda och inspirera och utveckla andra frågor som rör kultur i skola och förskola. Kultursamordnaren träffar kulturombuden flera gånger per termin. Under året har vi märkt en stor arbetsbelastning för skolpersonalen vilket har inneburit att våra ombudsmöten inte har varit så välbesökta, de har helt enkelt svårt att komma ifrån. Detta ser vi som ett stort problem.

Kultur för barn och unga

Kultur för barn och unga, som är en del av Kulturförvaltningen Malmö stad, arrangerar regelbundna möten med alla Malmös 10 kultursamordnare. Vi får information om kommande utbud och annan viktig info. Kultursamordnaren är Rosengårds röst till KBU. KBU arrangerar årliga utbudsdagar för både förskolor och skolor där professionellt kulturutbud presenteras. Kulturombud från stadsdelen och kultursamordnaren deltog på utbudsdagarna och hade därefter gemensamma diskussioner om utbudet och vad vi gärna vill ta emot i vår stadsdel.

Förskolorna

Temat under 2011 har varit ljud, röst och sång. Vi inledde året med en workshop för förskolornas kulturombud där tanken var att både inspirera den egna sångupplevelsen och också få tips om att sjunga tillsammans med barngrupper. Jens Friis-Hansen höll i workshopen som tog emot 14 deltagare. Jens bjöd på massor av bra övningar och hela gruppen fick en fin sångstund med Allan Edvalls sång Mor dansar. De fick också med sig övningarna nedskrivna.

Vid samma tillfälle hade vi bjudit in projektet Rösträtt att presentera sin verksamhet. Rösträtt handlar om barns sång och demokrati. Resultatet av mötet var att två förskolor i stadsdelen gick med i projektet.

Nästa arrangemang var den årliga Musik och Picknickdagen som i år inföll 10 juni och gick under namnet Vårskriket. Magnus Ekwall och Catrin Hansson Flink bjöd in till ett väldigt uppskattat allsångsprogram.

Som en fortsättning på temat röst, ljud och sång köpte vi in en föreställning för de allra yngsta barnen 1-3 år. Det är otroligt uppskattat med föreställningar för de allra yngsta barnen så det var ett stort tryck, platserna tog snabbt slut. Föreställningen sågs av 115 barn. Madame Bachs teaterverkstad spelade föreställningen Regn under ett par intensiva dagar i oktober. Föreställningen bjöd på ljudpoesi med droppar, plask, vattenduschar och vackert saxofonspel.

Vi har också för förskolorna arrangerat Miniröris i parken vid sex tillfällen. Årets traditionella julfest höll på att snöa bort men det gick med musiker in i huset med dörren öppen och barnen dansande utanför.

Kultursamordningen och skolor och förskolor i stadsdelen tar ofta del av de erbjudande som Drömmarnas Hus går ut med. Under hösten samarbetade Drömmarnas Hus med Kulturkraft Syd och Musik i Syd och gjorde ett regiuppdrag. I september erbjöds att komma på provföreställningar med föreställningen "Afrikaa".

Skolorna

För skolorna var temat för året dans. Vi inledde med en workshop för killar i åk 8 och 9. Vi bjöd in en av Sveriges bästa manliga dansare, Melody Putu som gjorde en workshop som startade med fotboll och helt omärkligt utvecklades till en workshop i modern dans. Killarna som kom, 30 st!, var till en början väldigt avvaktande och tog inte ens av sig jackan. Efter 90 minuter klev de ut svettiga och glada och berättade hemma för sin lärare att det här var det bästa de hade gjort. Det fanns möjlighet för de som ville att gå vidare efter detta och medverka i Drömmarnas Hus föreställning Vingar som spelades under början av sommaren.

Fortsättningen på temat dans skedde under hösten. Kultursamordningen köpte in föreställningen Brunst från Dansstationen. I paketet ingick också klassrumsbesök med värderingsövningar av kompaniets producent. Föreställningen erbjöds alla i åk 8 och 9 och spelades i sporthallen. 250 ungdomar såg föreställningen. Brunst handlar om lust, fjärilar i magen, förvirring och glädje! Hur känns det i kroppen när saven stiger? Hormoner ger sig tillkänna och en nyvaknad sexualitet. Massor av glädje, förälskelse och sprittande lust, men också förvirring, fumlighet och osäkerhet. Inga enkla frågor att prata med tonåringar om men desto viktigare att våga.

Statistik

Under hösten sammanställde KBU statistik för hur utbudet som de fördelar utnyttjas i de olika stadsdelarna och bjöd in alla kultursamordnare enskilt för genomgång. Vi diskuterade siffror och kunde konstatera när det gäller förskolor så ser siffrorna OK ut. Uttnyttjandegraden av det som fördelas är 88 % vilket kan jämföras med 84 % som genomsnittssiffra för hela Malmö. Tyvärr är siffrorna när det gäller skolan alarmerande. Uttnyttjandegraden är 56 % för vårterminen -11 vilket är lägst i hela Malmö, genomsnittet ligger på 83 %. Siffran har sjunkit från 74 % terminen innan. Vi har tagit upp detta med kulturombuden och vi får flera förklaringar. En handlar om att det finns flera klasser både på Örtagårdskolan och på Värner Rydénskolan som man inte vågar ta ut från skolan. Eftersom en stor del av utbudet sker på annan plats så påverkar det naturligtvis. En annan förklaring är att man menar att omorganisationen har tagit all kraft. Ytterligare framförde man att det har blivit striktare regler för hur man kan ersätta varandra ute i verksamheterna. Som sista punkt lyfte ombuden att det dagliga arbetet tar så mycket tid att man inte prioriterar att ta del av det kulturutbud som stadsdelen får från KBU. Om man räknar om vad den låga uttnyttjandegraden betyder i pengar så innebär det att cirka 100 000 går från Rosengård till andra stadsdelar.

Skapande skola

Genomförda insatser

Rosengårds stadsdel samarbetade under 2010/2011 med Drömmarnas Hus i ett Skapande skolapojekt som också var en del i ett internationellt projekt Artists in Creative Education. Fem pedagoger från Drömmarnas Hus träffade elever och lärare vid femton tillfällen under året. Tre förberedande tillfällen tillsammans med lärare inledde arbetet. Arbetet hade temat "Inuti och utanpå" och resulterade i en film som hade sin premiär på biograf Spegeln 27 april.

Höstens arbete var inriktat på processen. Pedagogerna från Drömmarnas Hus arbetade med skrivövningar, dramaövningar och bildskapande för att fördjupa temat och få fram material. Vem är jag inuti? Vad är jag rädd för? Varför agerar jag annorlunda när jag är i en grupp? När vi arbetade med rädslor pågick arbetet under den tid som en serieskytt härjade i Malmö. När barnen skulle beskriva sina rädslor blev detta ett starkt tema. Vi kunde fånga upp och prata om och senare ta in detta i det skapande arbetet. Efter årsskiftet startade filmprocessen. Tillsammans med barnen arbetade vi fram ett manus. Vi filmade både på skolorna men också i miljöer utanför skolan. Filmen heter "Targets" och finns att se på <http://www.drommarnashus.se/skapande-skola.aspx>

Hela arbetet med Skapande skola var också en del i AiCE. Sverige (Drömmarnas Hus), England (CCE), Holland (Cultuur and ondernemen) och Österrike (Kulturkontakt) och fem konstnärer från Sydösteuropa har samarbetat kring framgångsfaktorer för mötet mellan kultur och skola. 25 konstnärer/kulturpedagoger har träffats under en workshopvecka i Amsterdam för att undersöka begreppet kreativitet, dela med sig av tankar och idéer och arbetssätt för kulturarbete i skolan. Projektet har också innehållit utbyte och de deltagande klasserna har fått besök från konstnärer som har arbetat med klasserna i workshopform. Hela arbetet avslutades 6 oktober på en konferens i Bryssel. Där lanserades också den guide som arbetet och erfarenheterna redovisas i.

Resultat hos eleverna

"Jag tyckte mest om dramaövningarna och filmandet för man lärde sig samarbeta. "

”Jag har lärt mig att fortsätta även om det inte går” ” Jag har blivit bättre i skådespeleri.” ”Jag har fått mer självförtroende av filmen”

Genom att arbeta med skapande ger man möjlighet för elever med kanske andra kompetenser att få visa sig. Skapande innebär att uttrycka sig på sätt som ibland inte kommer till tals i det dagliga skolarbetet. Arbetet var inledningsvis mycket inriktat på gruppstärkande processer och att våga. Många elever har fått stärkt självförtroende genom att bli sedda och litade på. De har också fått lära sig tålamod eftersom filmarbete innebär mycket väntan. Genom arbetet med rädslor fick eleverna möjlighet att formulera och diskutera sina rädslor tillsammans och att fundera kring hur det kan se ut på skolan med tilltal mellan yngre och äldre elever men också hur vi agerar gentemot varandra. Arbetet innebar en större medvetenhet kring de sociala sammanhangen på en skola. Många har uttryckt ett nyväckt intresse för film.

Resultat hos skolpersonalen

Citat ur lärarnas utvärderingar: Alla kan något. Man måste få prova. Att låta saker och ting ta sin tid, ofta är det i skolans värld så att allting ska gå så fort. Effekter ser vi inte nu, men vi är säkra på att det genererar större insikter längre framöver. En bra uppföljning till ämnet social kompetens som vi arbetar schemalagt med i skolan. Att låta processer ta tid. Mer tålamod med barnens olika sidor.”
”Både genom uppvärmningsövningar, skrivövningar och inspelning har vi lärt oss något.”

En lärare uttrycker det positiva med att det kommer in andra vuxna i skolans värld som genomför andra typer av aktiviteter och där andra elever än vanligt får bli sedda. Eleverna får använda sina talanger och förmågor.

En lärare uttryckte särskilt att flickor i hennes klass växte enormt och vågade ta mycket mer plats. Hon säger också att de känner sig stolta över att de var så uthålliga och att vi gjorde film tillsammans med 100 ungdomar. En av kulturpedagogerna uttrycker att lärarna blivit stärkta att delta i projektet. Att deras klass syns och att man vill använda filmen som ett arbetsmaterial i andra klasser.

Lärarna var med vid två lärarkickoffer i inledningsskedet där grundplaneringen skapades med tematik, arbetssätt och vad som var viktigt att lyfta fram. Lärarna har sedan kontinuerligt varit en del av processen tillsammans i arbetet med eleverna.

Samverkan mellan kultur och skola

Citat från en elev: "Vill gärna göra ett nytt projekt med Drömmarnas Hus om jag fick chansen"

Citat från en av lärarna: "För en del elever har intresset för att delta i kulturprojekt ökat (gäller Drömmarnas Hus)" Mer från lärarna: Bra samarbete, fortsättning följer hoppas vi. Tycker att det varit ett mycket positivt samarbete, jag känner att jag gärna arbetar på samma sätt. De elever som redan har intresse har stärkts för fortsatta aktiviteter på eget initiativ. Vi har knutit kontakter med kulturlivet nära skolan som har lett till mer samarbete, ett gott samarbete har etablerats.

Från Kulturpedagogerna: Efter att ha läst elevernas utvärderingar kan jag notera att en majoritet av dem skulle vilja delta i ett kulturprojekt som detta igen. De uttrycker både stolthet, glädje och nyfikenhet för konst och kultur efter att ha deltagit här.

Efter vad jag förstår vill ju alla fortsätta arbeta med kulturprojekt och att lärarna börjar se de positiva effekterna av att jobba så här. De deltagande skolorna arbetar regelbundet med oss olika projekt och samarbeten vilket gör kreativt lärande till en naturlig del av deras kursplan.

Utmaningar

I stadsdelen pågår ett stort arbete med förändring av organisation, struktur och personal. En utmaning i och med detta var att få ledningsnivå att känna engagemang i projektet. De har varit osynliga. Svårt att bygga långsiktiga relationer om de inte finns med. Det hade varit en fördel om man hade kunnat söka för fleråriga projekt, då kan det på ett annat sätt bli en del av undervisning och lärande.

En utmaning är att få tid med lärarna för planering. De är hårt pressade i sin arbetssituation och har problem att få tid till ett projekt som detta.

En annan utmaning har varit att det var kort om tid varje vecka att jobba med eleverna. Kanske hade det varit bättre med längre pass. Kulturen anpassade sig till skolans schema.

Ny ansökan och utvecklingsarbete

Under hösten togs det beslut att stadsdelen vill lämna in en ansökan för Skapande skola inför läsåret 2012-2013. Kultursamordnaren har koordinerat arbetet och samarbetat med både kulturombud, bibliotekarier och lärare. Vi har haft ett flertal möten där vi diskuterat form, innehåll och upplägg av ett Skapande skolaprojekt. Diskussionerna har handlat mycket om hur vi kan och vikten av **att** vi kopplar kulturprojekt till det dagliga skolarbetet. Hur kan kulturen stärka och bli en naturlig del av

lärandet? Ansökan riktar sig till åk 1 på två av stadsdelens skolor men innehåller också en del som handlar om kompetensutveckling för skolpersonal. Vi vill ha en bra dialog mellan kulturarbetare och pedagoger i skolan om hur vi bättre kan integrera kultur i skolans arbete. Parallellt med arbetet med själva ansökan har det också pågått ett stort arbete med att fram en ny handlingsplan för kultur i skolan. I detta utvecklingsarbete har kultursamordnaren ingått och varit ett viktigt bollplank för utvecklingsavdelningen som har skrivit. I januari antog Stadsdelsfullmäktiget handlingsplanen som är ett mycket bra offensivt dokument som vi planerar att arbeta med tillsammans med kulturombuden under våren.

Stadsdelen har beslutat att man vill utveckla kultursamordningsuppdraget och göra det mer långsiktigt. Under våren kommer ett utvecklingsarbete bedrivas i samarbete med många aktörer både från skolan, Drömmarnas Hus och stadsdelen. En viktig part i detta arbete är Hans Liiksaar som är den som kultursamordnaren rapporterar till och som har varit högst delaktig i uppdraget under året. Beslut om nytt avtal väntas i juni.

För Kultursamordningen Caroline Ulvsand 2012-02-12